

227: Kutsal Emanetleri Ziyaret Etmek Caiz Midir?

Tarık Ebu Abdullah

8 Ağu, 2017

<https://ilimvecihat.com>

SORU

Selamun aleykum hocam, kutsal emanet denilen Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in sakalı, hırkası ve bedeninden bazı parçaları alıp saklamak veya bunları ziyaret etmek bid'at mıdır? Müslim'den gelen sakalının saklanması ve abdest suyunun alınmasına dair Buhari'den gelen nakillere nasıl bakmalıyız?

CEVAP

Ve aleykumusselam ve rahmetullah. Hamd Allah'a mahsustur.

Değerli bacım bereket ve hayır Allah (*celle ve âlâ*)'nın mülküdür. Her şeyin Rabbi sadece O dur. İsteddiği eşyayı, istediği yeri, istediği zamanı ve istediği cesedi bereketli ve hayırlı kılar. İstedikini de zararlı ve serli kılar. İstedikinin tümünü bereketli kılar ve istedikinin bazısını bereketli kılar.

Allah (*celle ve âlâ*) Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'i, bedenini ve bedeninden çıkanları bereketli kılmıştır. Aslen belki pis, zararlı ve eziyet olan şeylerin ondan (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'den çıktığı zaman temiz, bereket ve şifa olması garipsenecek bir şey değildir. Zira bu eşyaların rabbi Allah'tır ve O eşyanın vasıflarını değiştirmeye muktedirdir. Ayrıca her eşyada faydalı özellikler ve zararlı özellikler vardır. Eşyadan zararlı özellikleri gidermekte Allah (*celle ve âlâ*) için kolaydır.

Bunun için Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'in bedensel kalıntıları ve ona ait olan eşyalarıyla teberrük etmek caizdir. Bu hem sahih sünnetle hem de sahabenin ameliyle sabittir.

Buna delil olan bazı hadisler şunlardır:

İmam el-Buhari'nin kendi senediyle tahric ettiği hadiste Ebu Cuheyfe (*radiyallahu anhu*) şöyle demiştir: “Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) (bir seferde) öğlenin sıcak zamanında yanımıza çıktı. Kendisine abdest alacak su getirildi ve abdest aldı. İnsanlar abdest suyunun artanını alıp vücutlarına sürmeğe başladılar. Sonra Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) önünde bir harbe olduğu hâlde öğleyi ve ikindiye ikişer rekât kıldırıldı. Ve Ebu Musa şöyle demiştir: Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) bir defasında içinde su bulunan bir kap istedi. Ellerini, yüzünü kabın içinde yıkadıktan sonra içine su püskürdü. Sonra onlara: **“Bu sudan içiniz ve yüzlerinize göğüslerinize dökünüz”** buyurdu.”

İmam el-Buhari ve İmam Muslim (*rahimehumallah*)'ın kendi senetleriyle tahric ettikleri hadiste Cabir bin Abdullah (*radiyallahu anhu*) şöyle demiştir: “Ben

hendek kazıldığı zaman Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’de açlıktan dolayı karnının çekildiğini gördüm. Hemen eşimin yanına gittim ve “Yanında yiyecek bir şey var mı? Çünkü ben Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’de şiddetli bir karın boşluğu ve çekikliği gördüm” dedim. O bana içinde bir sa' arpa bulunan bir dağarcık çıkardı. Bir de bir besi oğlağımız vardı. Onu kestim. Eşim de o arpayı öğüttü. O arpa öğütmeyi, benim oğlağı kesip ayrılmamla beraber bitirdi. Ben oğlağın etini parçalayıp çömleğin içine koydum. Sonra Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in yanına döndüm. Eşim “Beni Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’e ve beraberindekilere mahcup etme” dedi. Ben akabinde Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’e geldim ve O’na gizlice “Ya Rasûlallah! Biz bir oğlağımızı kestik, yanımızda bulunan bir sa' arpayı da öğüttük. Sen ve beraberindeki on kadar insanla bize buyur gel” dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) bağırarak **“Ey hendek ahalisi! Cabir ziyafet yemeği yapmıştır. Çabuk geliniz!”** buyurdu. Akabinde Cabir’e de: **“Ben size gelinceye kadar çömleğinizi tandırdan indirmeyin, hamurunuzu da ekmek yapmayın”** diye tembih etti. Cabir dedi ki: “Ben eve geldim, Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’de geldi. İnsanlar da ilerliyordı. Ben karımın yanına geldim. Karım gelen insanların çokluğunu ve yemeğin azlığını görünce bana: “Allah sana iyilik versin, Allah sana şöyle böyle yapsın” dedi. Ben de ona: “Ben senin dediğini yaptım” dedim. Akabinde eşim Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’e hamuru çıkardı. Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) ona tükürdü ve bereketlenmesi için dua etti. Sonra da et çömleğine yöneldi, onun içine de tükürdü ve bereketlenmesi için dua etti. Sonra **“Ekmek pişirici bir kadın çağır da benimle beraber pişirsin. Sen de çömleğinizden kepçe ile et çıkar ve sakın çömleği tandır taşlarının üzerinden aşağıya indirmeyiniz”** buyurdu. Oradaki topluluk bin kişi idi. Allah'a yemin ederim ki onların hepsi yediler, yemeği bırakıp yemekten ayrıldılar; bizim et çömleğimiz olduğu gibi dopdolu idi, hamurumuz da olduğu gibi hiç eksilmeden hâlâ ekmek yapılır hâldeydi.”

İmam Muslim (*rahimehullah*) kendi senediyle tahric ettiği hadiste Enes bin Malik (*radiyallahu anhu*) şöyle demiştir: “Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) Ummu Suleym’in (Enes bin Malik’in annesi) evine girer de o yokken yatağında uyurdu. Bir gün yine gelerek onun yatağında uyudu. Hemen Ummu Suleym’e giderek “İşte Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) senin evinde, senin yatağının üzerinde uyudu” dediler. Hemen Ummu Suleym geldi. Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) terlemişti ve teri yatağın üzerindeki bir deri parçasında toplanmıştı. Derhal kutusunu açarak bu teri kurulamağa ve onu bir şişeye sıkmaya başladı. Derken birden Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) uyandı ve **“Ne yapıyorsun ey Ummu Suleym?”** dedi. Ummu Suleym: “Ya Rasûlullah! Çocuklarımız için bunun bereketini umuyoruz” dedi.

Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*): **“İsabet ettin!”** buyurdu.”

Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’den kalan eserlerle teberrük etmek sadece sahabeye de mahsus değildir. Bilakis ondan kalmış eserlerle teberrük etmek tüm ümmet için geçerli olan bir hükümdür.

Lakin müşküle Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’e ait olduğu iddia edilen eşyanın hakikaten ona ait olup olmayışının ispatındadır. Nitekim aradan 1430 küsur sene geçmiştir ve nebevi eşyalardan birçoğu kaybolmuştur. Ayrıca değişik dünyevi menfaatler için yalan yere bazı eşyalar ona nispet edilmiştir. Sadece ne kadar yalan hadis ona nispet edildiğini dikkate alırsak bugün ona nispet edilen eşyaların gerçekten ona ait olmaları ciddi bir şüphedir. Buna ilaveten vaki olmuş savaşlarda bazı nebevi eşyalar zayi olmuştur ve bazıları da sahip oldukları nebevi eşyaları (mesela elbise veya saç, sakal gibi) kendileriyle beraber defnetmeyi vasiyet etmişlerdir.

El mühim, bugün kutsal emanetler olarak adlandırılan ve Topkapı sarayında veya başka yerlerde sergilenen bazı eşyaların Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’e ait oldukları sabit değildir. Miladi 1871 de vefat etmiş olan Ahmet Timur Paşa İstanbul’da sergilenen “Kutsal emanetler” için şöyle demiştir: “Bu eşyalardan bazıları gerçekten Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’e ait olmaları mümkün olabilir. Şu var ki ben bu eşyaların ona nispetini doğrulayan veya yalanlayan güvenilir bir kişi görmedim. Durumlarını Allah daha iyi bilir. Ama nefsin bazılarına yönelik verdiği şek ve şüpheleri de gizlememek gerekir.” Ve Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’e nispet edilen saç, sakal hakkında şöyle diyor: “Elbette insanların arasında dolaşan saçları onlara ancak sahabeden (*radiyallahu anhum*)’dan ulaşmıştır. Ancak şu var ki bu saçlarda gerçeğini ve sahtesini bilmek çok zor bir iştir.” (el-Êsêru’n-Nebeviyye 78,82)

Dolayısıyla Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’e nispet edilen eşyaların sıhhati ispata muhtaçtır. Şayet gerçek ise saklamak ve teberrük etmek bugünde caiz olur. Ama bu eşyaların sıhhatini ispat etmek mümkün değildir. Ebu’l-Fereç ibnu’l-Cevzi (*rahimehullah*) “Kitabu’l-Ezkiya”sında şöyle bir kıssa anlatır: “ Halife Mehdi zamanında bir adam elinde mendile sarılmış bir giyim terlik ile halifeye geldi ve “Ey Muminlerin emiri! Bunlar Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in terlikleridir. Onları sana hediye ediyorum” dedi. Halife Mehdi “Ver onları bana” dedi ve adam terlikleri halifeye verdi. Sonra halife terliklerin içini ve dışını öptü, onları gözlerinin üstüne koydu ve adama 10.000 dirhem verilmesini emretti. Sonra adam parayı alıp çıkıp gittikten sonra huzurunda oturanlara şöyle seslendi: “Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in bırak bu terlikleri giymiş olmasını, görmemiş dahi olmasını

bilmediğimi mi zannediyorsunuz! Eğer adamı yalanlamış olsaydık “Ben Muminlerin emirine Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’in terliklerini götürdüm ama o onları bana geri çevirdi” diyecekti. Onun sözünü kabul edenler reddedenler çok olacaktı. Çünkü halkın hali böyledir, zalim de olsa daima zayıf olanı güçlü olana karşı desteklerler. Bunun için dilini satın aldık. Söylediğini doğruladık ve hediyesini kabul ettik. Yaptığımızı olacakların akıbeti açısından daha doğru ve sağlıklı gördük.”

Mehdi Abbasilerin üçüncü halifesidir ve hicri 169 da vefat etmiştir. Sahabe devrine bu kadar yakın olmasına rağmen terliklerin Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’e nispetini tasdik etmemiştir.

Pekala 1430 küsur sene sonra ne oldukları belli olmayan birilerin senetten ve delilden yoksun halde bir şeyi Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’e ait olduğunu iddia ettiklerinde nasıl tasdik edebiliriz?!

Bu eşyaları ziyaret etmeye gelince muhakkak ki bidattir. Sahabenin nebevi eşyalara sahip olmalarına rağmen bunlar için sefere çıktıkları veya ziyaret ettikleri varit olmamıştır. Kaldı ki şu zamanda bu eşyaların ona (*sallallahu aleyhi ve sellem*)’e nispeti sabit değildir.

Allah-u Âlem.